

U V O D

Tema ovog seminarskog rada je **BERZA, POJAM , VRSTE, KARAKTERISTIKE, BERZANSKI POSLOVI**. Shodno temi, pokušaću da odgovorim na pitanja:

- Šta se podrazumeva pod pojmom *berza*?
- Koje i kakve *vrste* berze postoje?
- Koje su *karakteristike* berze?
- Šta se ubraja u berzanske poslove?

Nadam se da ću biti uspešna u odgovoru na ova pitanja i ispuniti očekivanja i zadatke koji su pred mene postavljeni.

Na samom početku, želim da dam odgovor na pitanje: Šta berza podrazumeva u ekonomskom, a šta u pravnom smislu?

Berza je u ekonomskom smislu poseban tip tržišta, na kome se različitim tipovima aukcija koncentriše ponuda i potražnja kapitala odnosno tržište na kome se u određeno vreme i na određenom mestu (berzanski sastanak) okupljaju trgovci radi kupoprodaje hartija od vrednosti.

U pravnom smislu, berza je pravom uređena organizacija, koja se pod pojačanim državnim nadzorom, bavi organizovanjem kupoprodaje na veliko predmete (roba, novac ili hartija), koje je primila u svoju kotacije (promet).

ISTORIJA T

Naziv „berza“ potiče od latinske reči „bursa“, koja označava kožnu vrećicu za kovani novac, vezivanu za pojas ljudi u starom veku.

Za svaki elemenat sadašnjeg berzanskog trgovanja može se naći pandan u nekoj od prethodnih epoha.

Jedan od osnovnih razloga nastanka berze kao institucije je prevazilaženje vremenskog perioda od ulaganja do profitiranja.

Još su na glinenim pločicama zabeležene „transakcije“ – odnosno ko je kome dužan određenu vrstu robe i kojom robom u budućnosti taj dug može(mora) da namiri. Stari feničanski trgovci su u svojim gradovima – lukama prikupljali sredstva od sugrađana kako bi opremili lađe za prelazak preko mora i nabavili robe, u za njih i ono vreme, dalekim krajevima. Oni koji su ulagali novac, dobijali su potvrde o učešću u delu budućeg broskog tovara. Feničani su prvi imali fonetsko pismo (jedan znak – jedan glas), pa je zapisivanje ovih podataka bilo daleko jednostavnije nego kod ostlih naroda toga vremena, koji su koristili slikovno pismo.

Menjači novca se pominju i u Novom zavetu (možemo ih uzeti kao preteče današnje devizne berze). Ti trgovci – menjači novca su poslovali po zajedničkim pravilima, na određenom mestu, uvek u isto vreme.

U Starom Rimu, na vrhuncu njegove moći, obrazovani su posebni trgovci na kojima su se svakodnevno sastajali trgovci. Ustaljena praksa sastajanja na jednom mestu dovela je do formiranja prvih pravila trgovanja, ali i prvih sandarda koje su robe morale ispunjavati. Čak su sklapani i ugovori na rok, po kojima je roba prodavana unapred.

I u Srednjem veku, do XI i XII veka trgovačke veze između raznih delova Evrope toliko su žive da su trgovci sami počeli da se organizuju, kako bi lakše poslovali. U XII veku, trgovci Engleske i Francuske, primenjuju posebna pravila koja su, čak i grupisali u Zakon trgovaca.

Razvoj berzi i trgovanja na njima stvar je razvoja samog tržišta. Berza je i nastala iz samog tržišta, iz njegovih potreba, spontano, a sa razvojem tržišta i ekonomije, nastao je i njen razvoj.

Nastanak institucije berze u sadašnjem obliku vezuje se, po skoro opšteprihvatenom mišljenju, za porodicu Van den Boerse iz Briža. Sastanci trgovaca, njihovih prijatelja i partnera, u njihovoj kući, mogu se smatrati prvim berzanskim sastancima na kojima su zaključivani poslovi hartijama od vrednosti i robom.

Istorijski posmatrano, prva berza osnovana je u Anversu u Belgiji 1460. godine, a zatim u Londonu 1570. godine.

Najveća svetska berza je Njujorška berza, čiji se početak vezuje za situaciju nastalu posle američkog rata za nezavisnost, tokom koga su izdavane razne hartije od vrednosti – obveznice, radi prikupljanja sredstava za vođenje rata. Kupoprodaja nije bila uređena, pa se morao obilaziti ceo grad kako bi kupoprodaja bila izvršena. Da bi rešili ovaj problem trgovci su se dogovorili da se nalaze na istom mestu (kasnije to mesto je prozvano Wall Street), u isto vreme i da tu sparuju ponudu i potražnju.

Prvi moderniji oblik berze javlja se u Americi 1852. godine, a kasnije u drugim delovima sveta.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI, DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com